keramiske noter 62/2025

31. årgang

Keramikkens Venner

Reviews · Besprechungen · anmeldelser · Besprechungen · Reviews

redigeret af Gunnar Jakobsen

Bente Skjøttgaard. Nature and Glaze/Nature et Glaçure. By Martin Bodilsen Kaldahl, Christine Gemaine-Donnat, Garth Johnson, Gitte Jungersen, Maria Lund, Joël Riff, Bente Skjøttgaard og Gunnar Jakobsen. Hatje Cantz Verlag (Website: https://www.hatjecantz.com], Berlin 2025. 228 s. ill. litt. noter. ib. 48 €.

Bente Skjøttgaard har været aktiv på det keramiske område i næsten 40 år, og i den anledning er der nu udkommet en stor bog om hendes værk i forbindelse med en retrospektiv udstilling, der netop nu vises på keramikmuseet Clay i Middelfart.

Bente Skjøttgaard har altid arbejdet skulpturelt i stadigt voksende formater. En evig inspirationskilde igennem alle år har været naturen på mange forskellige måder. Hendes formsprog tog i de tidlige værker ofte udgangspunkt i krukke- og vaselignende former, men er med tiden blevet mere abstrakt dog næsten altid med relationer til naturens former: træer, grene, jordformationer, sten, klipper, skyer, vandets gopler og liv m.m. I hele værket har et bærende udtryk været vekslende overfladestrukturer og en rig variation af glasurer, der spænder fra det glatte og blanke i de helt tidlige kokonagtige ellipser, til mere og mere knudrede, brudte og gennemhullede former med tykke, ujævne glasurlag, der sprækker, krakelerer, drypper fra ujævne overflader eller ligger i næsten mosagtige lag, nubrede, fligede, perforerede eller svampede.

Bogen er i folioformat med tekst på engelsk og glædeligt med en paralleltekst på fransk, da der længe har været interesse for Bente Skjøttgaards værk i både Frankrig og Belgien. Hun har ofte udstillet bl.a. i Paris og Bruxelles, ligesom hun også har udstillet i amerikanske sammenhænge. Bogen er flot tilrettelagt med smuk typografi og fine helsidesfotos af primært Ole Akhøj.

Teksten er kronologisk anlagt i 14 kapitler, med seks korte indlæg af forskellige skribenter indskudt. I to længere "tegneserier", dvs. fotokollager af små billeder, mest snapshots, dokumenteres arbejdssituationer, forskellige udstillinger og vigtige samarbejder med kolleger. Det sidste er i Bente Skjøttgaards tilfælde meget vigtigt, da hun igennem årene har været en central skikkelse i skabelsen af gode udstillingssteder for keramikere, ikke mindst i de vigtige initiativer som Copenhagen Ceramics fra 2011 og nu Peach Corner fra 2021. I et kort essay med næsten haikuagtig struktur bringer den nære kollega Martin Bodilsen Kahldal sin meget personlige hyldest til sin mangeårige samarbejdspartner.

Hvad bogen til fulde viser, er, at Bente Skjøtgaard i de 40 år konstant har været i rivende udvikling. Hele tiden bevæger hun sig imod nye temaer, eksperimenterer og udforsker nye muligheder i sit stentøj og i glasurer og former.

De 14 kronologiske kapitler, der følger værkets udvikling, er skrevet engagerende og levende af kunstneren selv. Det er yderst læseværdigt, for Bente Skøtgaard har virkelig evnen til præcist at fange og beskrive centrale temaer, nyudviklinger og tekniske forandringer i sit værk, så læseren nemt kan sætte sig ind i udviklingen, ikke mindst hjulpet af de ledsagende fotos til hvert afsnit.

I kapitel 1 til 7 følger vi perioden fra ca. 1986 og frem til 2007. Fra de enkle ellipseformede krukker med stramt definerede glasurfelter til nye håndformede grove klumpformer og "askebægre", videre igennem forsøg med farverigt sanitetsporcelæn: Organisk formede, farverige vaske og hylder – ærgerligt, at de aldrig blev sat i produktion. Derefter foretages et stort spring til større, ret massive håndmodellerede vaser og krukker, *Glasurstykker,* hvor netop de spraglede varierede glasurforløb er det bærende. Fra 2003 sker der noget nyt. Stykkerne bliver gennembrudte og grenagtige, og en tyk glasur ses nu, ofte i hvidlige nuancer. Senere bevæger dette udtryk sig imod reelle stammeformer, og senere fra 2007 med serien *Hvide formationer* transfor-

meres formerne til det blokagtige med delvis dækkende, sprukne, nubrede og krakkelerede glasurer.

I 2010 viser værket *Spor af det jyske kvæg* noget markant anderledes. Værket er i monumentalformat, og er, hvad man kunne kalde en form for "landart", en slags udendørs installation, opstået ved, at en flok køer af gammel dansk race løber igennem en flade på 40 tons ler. Leret med klovaftrykkene brændes og deles op og er nu placeret samlet ved Hærvejen til minde om rutens historiske betydning som transportvej sydpå for kvæg. Beslægtet med Hærvejsprojektet er *Frise P7*, fra 2012, hvor Bente Skjøtgaards og ægtefællen Ole Jensens Fiat Multipla kører igennem det våde ler, og dækaftrykkene danner relieffer, hvor glasurlag i fordybningerne minder om is eller vand i sporene.

Fra 2009 til 2019 er kunstneren tilbage i mindre formater, og der sker flere nybrud, der først peger imod himlen med serier af skyformationer i serien *Skyer* og de beslægtede *Vejrformationer*, senere ned under havet med gopleagtige former bl.a. i *Alt flyder*. I sine seneste værker er Bente Skjøttgaard vendt tilbage til stamme- og grenagtige glaserede former i *Stamtræer*, hvor træ- og barkfornemmelsen tydeligt træder frem.

Bogen giver et fuldt dækkende indtryk af denne kunstners evige søgen efter nye udtryk med udgangspunkt i naturen, og evne til konstant fornyelse. Som keramikelskere og naturentusiaster følger vi åndeløst og spændte med, for hvad bliver det næste?

Ulla Houkjær
Kunsthistoriker, seniorforsker. mag.art. og cand.mag.

PS. Anmelderen har valgt at angive værkernes danske titler. I bogen findes kun de oversatte.